

HOT DOCS

WERNER HERZOG (GRIZZLY MAN): "Ik zou naar de hel reizen en de duivel een film ontfuselen als dat nodig mocht zijn"

GRIZZLY MAN

"Film is geen analyse maar agitatie van de geest," stelt Werner Herzog, "cinema ontstond uit de foor, niet uit kunst". GRIZZLY MAN is een emotionele trip naar de rauwe ziel van een evenskunstenaar.

I VO DE KOCK

"Mijn grootste angst is dat sommigen mijn gevaarlijke manier om beren te bestuderen zouden trachten te imiteren en daarbij gewond of gedood zouden worden" schreef Timothy Treadwell in zijn boek 'Among Grizzlies'. "Doe wat ik zeg en niet wat ik doe" m.a.w. Werner Herzog portretteerde de "eco warrior" in zijn documentaire GRIZZLY MAN alleszins niet als rolmodel. "Het zou interessant zijn om te weten wat de beren denken dat ik ben, een andere beer, een dier zoals Timmy de vos of iets heel anders" noteerde Treadwell in zijn boek. "Mensen zien Timothy als een milieuactivist," zegt Herzog in een bonusdoc, "voor mij is hij ook een filmmaker; ik heb gezien dat er een geweldige visie achter zijn materiaal zit". Maar hij is ook "een ster in zijn eigen films". Op dat vlak is Treadwell verwant met Herzog, diens 'aanwezigheid' zowat de enige constante is in zowel inhoudelijk als stilistisch sterk verschillende documentaires zoals *Land of Silence and Darkness*, *How Much Wood Would a Woodchuck Chuck* en *Fata Morgana*. Die aanwezigheid beperkt zich niet tot zijn beeld of de stem. De cineast zit ook 'in' zijn docs doordat ze nooit alleen maar over hun onderwerp/hoofdfiguur gaan maar over het Herzog-thema (communicatie vs. isolement, mens vs. natuur) dat er in wordt weerspiegeld. Via voice-over en optredens voor de camera (in GRIZZLY MAN zeldzamer dan in *The White Diamond*) eigent Herzog zich het 'verhaal' nog meer toe. Een verhaal dat weinig te maken heeft met het weergeven van de realiteit maar alles met het vatten van een innerlijke waarheid. "Ik hou ervan om landschappen te regisseren, zoals ik er ook van hou om acteurs en dieren te regisseren" liet de regisseur in het boek 'Herzog on Herzog' optekenen. In een doc over het maken van de muziek voor GRIZZLY MAN blijkt hoezeer Herzog zijn stempel op 'zijn' film drukt. Tijdens de tweedaagse sessie is hij dominant aanwezig. Bij de technici achter de schermen ("we moeten de bas on-

der controle houden") en tussen de muzikanten ("pas op voor het hippie-element"). "Ruimte is belangrijk, de muziek moet zijn eigen ruimte scheppen" vormt daarbij de leidraad. "Ik wil *raw soul* van jou," vult Herzog aan tegen muzikant Richard Thompson, "de film heeft iets rauws, met o.m. een in de microfoon blazende wind, en dat willen we zo houden". Herzog is daarbij erg directief: "Ik bind je handen vast en vertrap je gitaar wanneer je iets anders probeert". Tot hilariteit van de muzikanten, die prompt een parodie opvoeren: "Ik ben hier in de *mixing-maze*, met de gevaarlijkste regisseur ter wereld, maak dat je wegkomt!" Herzog kan er best om lachen en glundert: "Er is geen groter genot dan muziek te beleven en te ademen met zo'n intensiteit". Je merkt ook dat Herzog alsmat dichter bij de muzikanten komt te staan en de technici meer en meer negeert. "Het is goed, dat kan ik horen omdat ik hier naast de muzikanten zit, vergeet de technici daarbinnen maar". Aan een celliste ("ik zou 10 jaar van mijn leven geven om cello te kunnen spelen" verzucht hij) geeft Herzog ook zijn interpretatie van de scène waarin Treadwell zwemt met de beer Mr. Chocolate: "Dit lijkt een volledige harmonie tussen mens en dier, we geloven dat alles okay is. Maar dat is niet zo, er zit een donkere dreiging in". Want de twee 'filmsterren' zijn vanuit de lieflijke natuur binnengezwommen in het onheilspellende universum van Werner Herzog. Ondanks diens pessimisme is het een erg emotionele wereld. Waar muziek de gevoelens vertolkt. GRIZZLY MAN is een film die je moet (aan)voelen om hem te (be)grijpen. "Het is prachtig" zegt Herzog aan het einde van de opnamesessie. "Wat het ook was" repliceert Thompson. ✕

GRIZZLY MAN, USA 2005; 104'; FILM: **** / EXTRA'S: ** (doc 'In the edges: the Grizzly Man Sessions'; zie ook FM 561; beeldformaat 16:9; dis. A-Film

volmaakt, goedkoop en ironisch, de geweldscènes nét genoeg slapstick. Guillermo Toledo, Spanjes best bewaarde comedygeheim, steelt van begin tot eind de show in deze hilarische chaos. Op het Festival du Film Policier in Cognac won CRIMEN FERPECTO ironisch genoeg de eerste prijs voor beste thriller en liet daarmee serieuze misdaadfilms ver achter zich. De extra's geven de la Iglesia maar een paar minuten de tijd om ons zijn diepe gronden te tonen. Dat is jammer want CRIMEN FERPECTO is ondanks de vette laag humor zijn meest verrassende en maatschappijkritische film. (bg)

FLIGHT 93

Peter Markle; USA 2006; 90'; met Brennan Elliott, Kendall

Cross, Ty Olsson; beeldformaat 16:9; dis. A-Film; extra's:

commentaar, interviews, trailers

FILM: * / EXTRA'S: ***

Lang, lang geleden, toen de terroristen van dienst nog Vietnamese legeruniformen droegen, liet ene Peter Markle zich opmerken met *Bat 21*, een oorlogsfilm die een serieus loopje nam met de 'ware feiten' waarop ie was gebaseerd. Vele, vele jaren, en talrijke tv-series (*ER*, *The X-Files*, *CSI*, *Without a trace*) later, trok Markle opnieuw de aandacht met *Saving Jessica Lynch*, een tv-film over een 'waargebeurd' Irakincident dat achteraf geënceneerd bleek. Om maar te zeggen dat vakman Markle niet meteen de ideale figuur leek om een betrouwbare tv-film te maken over 9/11. En FLIGHT 93 is ook een melodramatische versie geworden van *United 93*, Paul Greengrass' onvolprezen film over het enige gekaapte toestel dat niet zijn doel bereikte. "Het moeilijkste aan de film was dat we zeker wilden zijn dat we een beeld creëerden dat recht deed aan wat de passagiers doormaakten," zegt Markle in een bonusinterview, "iets wat waarheidsgetrouw was en hun moed weergaf". Met de feiten loopt het wel los. "Ik maakte een reconstructie van de gebeurtenissen op vlucht 93 op basis van een aantal artikels en boeken, er zijn ook transcripties van een aantal gesprekken" stelt scenarist Nevin Schreiner. Uiteraard werd er ook flink gespeculeerd, maar eigenlijk is dat niet het probleem. Want de meest 'vals' en 'overdreven' lijkende scène – waarin Todd Beamer aan supervisor Lisa Jefferson vraagt samen het 'Onze